

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИ И НЕПЪЛНОЛЕТНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ВАРНА ПРЕЗ 2018 ГОДИНА

Малолетни и непълнолетни лица, водени, заведени и снети от отчет в детските педагогически стаи (ДПС) за извършени от тях противообществени прояви и престъпления

През 2018 г. на отчет¹ в детските педагогически стаи в област Варна са водени 641 малолетни и непълнолетни лица за извършени от тях противообществени прояви и престъпления. В сравнение с 2017 г. броят им се увеличава с 45, или със 7.6%.

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС лица са следните:

- Непълнолетни (на възраст от 14 до 17 г.) - 81.9%;
- Малолетни (8 - 13 г.) - 18.1%;
- Момчета - 533 (83.2%);
- Учащи - 473 лица (73.8%);
- В криминогенна среда живеят 280 малолетни и непълнолетни, или 43.7%.

Броят на заведените на отчет² в ДПС в област Варна през 2018 г. малолетни и непълнолетни е 219, или 34.2% от всички водени на отчет лица, като 80.4% от тях са непълнолетни. В сравнение с 2017 г. броят на новозаведените се увеличава с 15.3%.

През 2018 г. снети от отчет в ДПС са 245 малолетни и непълнолетни лица, или 38.2% от водените на отчет през годината. Причините за това са:

- поправка на поведението - 160 лица (65.3%);
- навършване на 18-годишна възраст - 69 лица (28.2%);
- други основания - 16 лица (6.5%).

Противообществени прояви

За извършени противообществени прояви в област Варна през 2018 г. през ДПС са преминали 231 малолетни и непълнолетни. От тях момчетата са 141, или 61.0%, а момичетата - 90 (39.0%). В сравнение с 2017 г. броят на преминалите през ДПС за извършени противообществени прояви намалява с 48 лица (17.2%).

В структурата на противообществените прояви по видове най-голям е дялът на преминалите през ДПС за:

- „бягство от дома (от вкъщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип“ - 76 лица, или 32.9%;
- „употреба на психоактивни вещества“ - по 29 лица, или по 12.6%;
- „непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място“ - 20 лица, или 8.7%.

¹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

² Включват се всички малолетни и непълнолетни, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година.

Сред другите обществено значими противообществени прояви, извършвани от малолетни и непълнолетни през годината са:

- „проява на насилие и агресия“ - 7.4% (17 лица);
- „повреждане на обществена и/или частна собственост“ - 5.6% (13 лица).

Извършени престъпления

През 2018 г. броят на малолетните и непълнолетните лица, водени на отчет в ДПС за извършени престъпления в област Варна, е 277 и в сравнение с 2017 г. нараства с 1.8%.

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от лицата на възраст 8 - 17 години. Извършители на кражби са 132 лица, или 47.7% от всички лица, водени на отчет в ДПС за извършени престъпления. Най-висок е дялът на извършителите на кражби от магазини или други търговски обекти - 21.2% (28 лица), на кражби от домовете - 15.2% (20 лица), на джебчийски кражби - 11.4% (15 лица).

Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления

През 2018 г. пострадали от престъпления в област Варна са 180 деца, от които 69, или 38.3%, са момичета. Малолетни са 47 лица (26.1%), а непълнолетни - 133 (73.9%).

Най-голям е броят и съответно относителният дял на малолетните и непълнолетните, пострадали от кражби на имущество - 100 лица (55.6%). Следват пострадалите от нанесени телесни повреди - 40 лица (22.2%), от грабежи - 17 лица (9.4%) и блудство - 6 лица (3.3%).

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

През 2018 г. местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните в област Варна са образували 265 възпитателни дела, от които 247 (93.2%) по предложение на органите на прокуратурата. Броят на **решените дела** през годината е 249, като от тях в срок до един месец са решени 150 дела, или 60.2%. **Прекратени** на различни основания са 12 дела (4.5% от образуваните възпитателни дела). В края на 2018 г. 17 дела, или 6.4% от образуваните, са останали **несвършени**.

През 2018 г. местните комисии са наложили 445 възпитателни мерки в съответствие с чл. 13, ал. 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните на 309 лица на възраст от 8 до 17 години за извършените от тях 323 общественоопасни деяния¹.

Най-често налаганите възпитателни мерки са:

- „предупреждение“ - в 145 случая (32.6%);
- „поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател“ - в 101 случая (22.7%);
- „задължаване да участва в консултации, обучения и програми“ - в 88 случая (19.8%).

Основните характеристики на малолетните и непълнолетните с наложени възпитателни мерки са следните:

- малолетни са 90 лица (29.1%), а непълнолетни - 219 (70.9%).
- момчетата са 278 (90.0%), а момичетата - 31 (10.0%).
- 164 лица (53.1%) са с основно образование, а 122 (39.5%) - с начално.

През 2018 г. 201 деца са преминали през съществуващите на територията на областта консултативни кабинети към местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. Организиран са 47 тематични кампании за превенция, в които са обхванати 6 380 лица. През 2018 г. е осъществявана превантивна възпитателна дейност с 80 деца, живеещи в криминогенна или конфликтна среда, а обществените възпитатели са работили с 363 малолетни и непълнолетни.

---

¹ Общественоопасните деяния включват извършените от лицата противообществени прояви, престъпления и административни нарушения.

Методологични бележки

Статистическите данни за противообществените прояви на малолетните и непълнолетните лица са разработени на базата на годишни данни, получавани от местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните, извършители на противообществени прояви и престъпления.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави. На извършителите на противообществени прояви се налагат възпитателни мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Детските педагогически стаи (ДПС) са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в детските педагогически стаи през годината се включват всички малолетни и непълнолетни, извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД), възпитателните училища интернати (ВУИ) и от социално-педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват всички малолетни и непълнолетни, които са били новозаведени на отчет в ДПС през годината за извършени престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от ПД, ВУИ и СПИ.

В броя на преминалите през ДПС се включват всички малолетни и непълнолетни лица, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Допълнителна информация относно методологията и данните от наблюдението за дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е публикувана на сайта на НСИ - <http://www.nsi.bg>.